

vələrdən istifadə olunmasına ehtiyac yaranır. Valideyn bunların içərisində maraqlı olan tərəf kimi ən cəlbədarı qüvvədir. O, müasir təhsil şəraitində özünün əvvəlki seyrçi funksiyasını dəyişməli, məktəbin idarə olunmasında və tədris prosesində fəal iştirakçıya çevrilməlidir. Əks halda, məktəb şagirdlərin təlim-təربiyəsində öz missiyanı yerinə yetirməkdə çətinlik çəkəcəkdir. Azərbaycan Respublikasının təhsil naziri Mikayıl Cəbbərov ümummilli lider Heydər Əliyevin 90 ildək yubileyinə həsr olunmuş məktəblərin Respublika inşaya-yığma məsələsində qəbul edilən mükafatlandırılması mərasimindəki çıxışında bu məsələyə münasibətini belə bildirmişdir: "Məktəb elə bir məkanlardır ki, burada biz uşaqlarımızın mənəviyyatının əsasını qoyuruq. Məktəbdə hökm sürən psixoloji atmosfer övladlarımızın gələcək həyat yoluna, mənəvi dəyərlərinə və əqidələrinə, milli identifikasiyasına və vətəndaşlıq hisslərinə bilavasitə təsir göstərir. Mən bu məsələdə valideynlərin də rolunu qeyd etmək istəyirəm. Təhsil sahəsində nəzirlilik və ya təhsil müəssisələrində təbəqəyə səylərlə ilə vəziyyətin düzəldilməsinə inanmaq sadələşdirməkdir. Bu, eyni zamanda hər bir ailənin və bütövlükdə cəmiyyətin ümumi işidir. Bizim məqsətimiz ondan ibarətdir ki, məktəblərdə idarə olunmasında və təhsil ocaqlarında müsbət atmosferin yoradılmasında valideynlərin rolu artırılmalı, bunun üçün işlahatlar aparılmalıdır".

Müthəm bir məsələ-müəllimlərin həzrlığı məsələsi də gündəmdə dayanmış məsələlərdən olmalıdır. Çünki təhsil işlətinin ən zəruri istiqamətlərindən biri onun hərkətverici qüvvələrinə çevrilən müəllim kadrlarının pədaqoji-psixoloji cəhətdən inkişaf etdirilməsi, peşəkarlıq cəhətdən müasir

texnologiyalarla işləməyə hazırlanmalarıdır. Eyni zamanda məktəblərin pədaqoji-metodik laboratoriyaya çevrilməsi, müəllimin ardıcıl və sistemli olaraq elmi-metodik təminatının ödənilməsi üçün potensial imkanların gücləndirilməsi istiqamətində tədbirlər həyata keçirilməlidir.

Möhtərəm Prezidentimizin ölkədə gənclərin avangard rolunun gücləndirilməsi sahəsində yürütdüyü xoşməramlı siyasətlə bağlı istedadlı gənclə müəllimlərin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və stimullaşdırılması üzrə təhsil nazirinin 15 iyul 2011-ci il tarixli 1436 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş xüsusi fəaliyyət planının icrasına ciddi əməl olunmalıdır.

Ümumiyyətlə, yeni dərslər ilində Rayon Təhsil Şöbəsi öz fəaliyyətinin müasir tələblərə nəzərə alınmaqla yenidən qurulmasına hərtərəfli diqqət yetirir. İş sahələri üzrə planlaşdırmanın nəticələr əsasında qurulması, məktəb şəbəkəsinin və şagird kontingentinin optimallaşdırılması, təlim nəticələrinə görə özünü doğrultmayan məktəblərin tipinin dəyişdirilməsi, icbari ümumi təhsilin yerinə yetirilməsi, məktəb rəhbərləri və müəllimlərin jərə intizamının, peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi, müasir idarəetmə mexanizminin tətbiqi, təhsilin keyfiyyətinə nəzarəti təmin etmək məqsədilə təcürədə sınaqdan çıxmış vasitələrdən səmərəli istifadə olunması istiqamətində düşünülmüş, ardıcıl işlər həyata keçirilir.

Müəssisəni apardı: "Azərbaycan məktəbi" jurnalının baş redaktor müavini, qabaqcıl təhsil işçisi, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü Nəsrəddin Musayev

İNKLÜZİV TƏHSİL PSIXOLOJİ HAZIRLIQDAN BAŞLAMALIDIR

Müəssisəmiz 43 nömrəli məktəb-təhsil direktoru Qafar Hüseynovdur.

Azərbaycan Respublikasının inkişaf konsepsiyasına uyğun olaraq şəxsə hərtərəfli bilik və bacarıqların verilməsi ilə təhsil sisteminin asası, insan resursları inkişaf etdirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Təhsilin inkişafı isə ölkədə əhalinin rifahının yaxşılaşması üçün zəruri yarıdır. Müasir anlamda təhsil insanlara yeni texnologiyalarla çevik mənimsəmək, həyatda layiqli yer tutmaq, ömür boyu təhsil prosesinə qoşula bilmək, sağlam həyat tərzi, mürəkkəb həyatı situasiyalarda düzgün mövqə nümayiş etdirmək imkanı verir. Bundan başqa təhsilin xalqın milli-mənəvi dəyərlərinin və mədəniyyətinin qorunması sahəsində çox böyük rol oynayır. Onda düşünürsək, 2013-cü il 24 oktyabr tarixli sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası adlı sərəncamına qədər önəmli olduğu aydın olur. Axi təhsil prosesində əldə olunan kompetensiyaların təhsilənlərin cəmiyyətin layiqli üzvlə olması üçün lazımi şərait yaradır. Hər təsadüfi deyil ki, bu sərəncam Azərbaycan müəllimlərinin XIV qurultayı ərafsında qəbul edilmişdir. Təhsilin aparıcı qüvvəsi sayılan müəllimlərin qayğısına qalmaq bəynəlxalq səviyyədə də hər zaman önəmli məsələlərdən olmuşdur. 1994-cü il oktyabrın 5-də Parisdə xüsusi Dövlətlərarası müəllimlərin statusu haqqında (Special Inqovirment Conference on the status of teachers) baş tutan konfrans keçirilib, həmin konfransın nəticəsi olaraq YUNESKO və Bəynəlxalq əmək təşkilatının nümayəndələri tərəfindən "Müəllimlərin statusu ilə bağlı tövsiyələr" adlı sənəd imzalanmışdır.

Müəssisəni bu müqəddimə ilə başla-

yan Qafar Hüseynov XIV qurultayın nümayəndəsi, filologiya elmləri doktoru, Pyotr Emlar Akademiyasının müxbir üzvlüdür.

- Qafar müəllim, XIV Respublika Müəllimlər qurultayı təhsil aləmində son dövrlərdə bir-birini izləyən çox maraqlı hadisələrdən biridir. Qurultay haqqında təəssürləriniz nədir?

- Fəxr hissi ilə qeyd etmək istəyirəm ki, mən də müstəqillik dövründə keçirilən növbəti qurultayın iştirakçısı oldum. Qurultay maraqlı çıxışları ilə uzun müddət yadda qalacaq. Hörmətli nazirimizin maruzəsi isə sanki gülməli nəbzi ilə üst-üstə düşmüş, konseptual sənəddir.

Məruzəçinin yeni təhsil sistemi ilə bağlı gərəklili mülahizələri təhsil işçilərini və bütün xalqı razı saldı. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, Qurultayın keçirildiyi məkan onun əhəmiyyətini daha da artırdı! On layiqli, fədakar təhsil işçiləri qurultaya nümayəndə kimi gəlmişdi.

- Qurultayda məktəbinizin hansı uğurları ilə qeydlənmişdir?

- Əlbəttə, hər bir məktəb şagirdlərin uğurları ilə önəmli. Ötən dərslər ilində 5 şagirdimiz Fənn olimpiadasında fəxri yerlərə sahib olmuşdur, 14 şagirdimiz 600-700 bal ilə universitetlərə qəbul olmuşdur və 1 şagird prezidentlə təqaüddüştür. 5 şagirdimiz isə orta məktəbi qızıl medalla başa vurub, müvəffəqiyyətlə ali məktəbdə daxil olmuşdur. Müəllimlərdən 9-u təlimçi statusu, 3 müəllimimiz fəlsəfə doktoru adına almışdır. Yeni sahə kimi tətbiq edilən inklüziv təhsildə qazanılan uğurları ayrıca qeyd etmək istəyirəm.

- Bütün diqqətlə gedən bu mərhələli prosesə münasibəti kimi məktəbinizin direktor müavini Kəmalə Bədəlova da tövsiyələrini söylədi. Sizcə inklüziv təhsil üçün

doğruldu mu? Belə şagirdlərlə işləməyin daha hansı yolları var?

- Inklüziv təhsil gündümüzün tələbidir desək yanlışdır. Uşaq hüquqlarının qorunması məsələsi hər cür uşağın eyni hüquqlara malik olması anlamına gəlir. Artıq bir neçə ildir ki, bizim ölkəmizdə də xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar digər uşaqlarla bir yerdə təhsil alırlar. Əgər bu iş 8 il qabaq 12 uşaqla başlanmışdı, bu rəqəm 8 ildə xeyli artmışdır. Lakin bunu o qədər də sevindirici bir fakt kimi də qəbul edə bilmirəm. Bunun üçün şagirdlərimizə inklüzivliyin yaranma səbəblərini aydınlaşdıraraq tibbi biliklər verilsə yaxşı olar. Çünki cəmiyyətimiz belə uşaqlara qayğısını nə qədər artırarsa, dünyaya gələn uşaqların sağlamlıq və yaxud məktəbəqədər dövrdə uşaqların ciddi nəzərə alınması, həkim nəzarəti altında olmaları üçün valideynləri məsuliyyətə daşımaq üçün vacibliyi nəzərə alınaraq bu məsələnin təbii olaraq qeyd olunmalıdır. Belə olarsa, uşaqlar erkən yaşdan müalicə və reabilitasiya alaraq məktəbə psixoloji hazırlıq dövrünü uğurla başa çatdırırlar.

Əlbəttə ki, bugünkü tələblərə uyğun olaraq hər bir inklüziv uşağın gələcəkdə cəmiyyətə inteqrasiyası üçün uşağın özündən inkisafca irəlində olan uşaqlarla birgə təhsil ala biləcəkləri onlara müsbət təsir göstərəcək başlıca faktorlardandır. Inklüziv təhsil-bəşəriyyətin mərhəmətə çağırışlarındandır. Ona görə də bu təhsilin öhdəsindən, əlbəttə ki, qalbi mərhəmət hissi ilə dolu olan insanlar – istər müəllimlər, istərsə də şagirdlər uğurla gələ bilərlər. Bu işdə məktəbdə psixoloji xidmətin də rolu böyükdür. Axi psixoloq hər situasiyanın ən obyektiv cəhətlərini təhlil edərkən hər kəsi bu təhsilin xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların həyatında nə qədər önəmli olduğunu inandırca bilər. Onun yaratdığı çətinlikləri öhdəsindən gəlməkdə həm müəllimlərə, həm də şagird yoldaşlarına əsas yardımçı məhz müdiriyyətlə birgə psixoloq

ola bilər. Bu barədə ölkəmizdə geniş təcrübə toplanmışdır. Ona görə də, bu ildən məktəbimizdə ayrıca psixoloq otağı fəaliyyət göstərir.

- Hazırda məktəbinizin maddi-tədris bazası sizi qane edirmi?

- Bu gün maddi tədris bazasının daha çox gələcəkdə müasir peşəyönümlü olmasını arzulayırdım. Təz-təz valideynlərə, yuxarı sinif şagirdlərlə ilə söhbət, test keçirirəm və görürəm ki, onların da arzusu odur. Yeni təhsil strategiyasında da bu məsələyə xüsusi önəm verilir. Yəqin ki, zamanın axarı bunu da öz yoluna qoyacaqdır.

- Qafar müəllim, məktəbinizin beynəlxalq əlaqələri haqqında nə deyə bilərsiniz?

- Hal-hazırda məktəbimiz Qazaxıstanın, İtaliyanın, Rusiyanın bir neçə məktəbləşəyləri ilə əməkdaşlıq edir. Bundan əlavə Rusiyanın bir neçə muzey kompleksləri ilə əlaqələrimiz var. Müəllimlərimiz müxtəlif universitetlərdə ayrı-ayrı fənlər üzrə distant təhsil verən kurslara cəlb olunublar. YUNİSEF-lə də əməkdaşlıq da işlərin müasirləşməsi və nəhayət, Avropa təhsilinə inteqrasiya məsələlərini reallaşdırmağa xidmət edir.

- "Azərbaycan məktəbi" jurnalına və onun oxucularına arzularınız?

- Əvvəla "Azərbaycan məktəbi" hamımızın jurnalıdır. O, 90 ildir öz vəzifəsini şərafətlə yerinə yetirir. Oxucuları isə, jurnalı oxumamaq,ندان faydalanmamaq çağırırım. Axi bu jurnal bizim elmi-pedaqoji təfəkkürümüzün mərhəzidir. Onu oxumamaq olarmı?

Çox sağ olun, Qafar müəllim! Biz də jurnalımızda təz-təz sizin yazılarınızı görmək istəyirik.

Müşahibəni apardı: Azərbaycan Jurnalistləri Birliyin üzvü, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Elnar Məmmədova

QƏTİYYƏTLİ ADDIMLAR

Müşahibimiz 132-134 nömrəli Təhsil Kompleksinin direktoru, Əməkdar müəllim Sara Xanlarovadır.

Azərbaycanda təhsilin dünyanın inkişaf tendensiyalarına və beynəlxalq standartlara cavab verən hazırkı səviyyəyə çatması və inkişafında ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin müstəsna xidmətlərinin olması tarixi həqiqətdir. Bu gün sürətlə dünya birliyinə inteqrasiya edən müstəqil Azərbaycan dövləti, onun çağdaş milli tarixinin son bir qərinəsi Heydər Əliyevin fəaliyyəti ilə bağlıdır və bu dövr Azərbaycan Respublikasında sosial-iqtisadi və mədəni sahələrin, xüsusilə də təhsilin inkişafında önəmli mərhələ təşkil edir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmizdə, bütün sahələrdə olduğu kimi, təhsil sahəsində də həyata keçirilən çoxşaxəli, ardıcıl siyasət məhz Heydər Əliyev ideyalarının təntənəsidir. Bu gün ölkəmizin birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti, millət vəkili Mehriban xanım Əliyeva istər ölkəmizdə, istərsə də Vətəndən uzaqlarda ən yüksək kürsülərdə öz işi, bəcarığı və əvəzsiz keyfiyyətləri ilə Azərbaycanı adını daim zirvələrə ucaldır. Qeyd edim ki, Heydər Əliyev Fondunun təhsilə bağlı qarşısı qoyulmuş əsas məqsəd Azərbaycanda bu sahənin qloballaşan dünyanın tələbləri səviyyəsində qurulmuş, milli təhsil modelinin gerçəkləşdirilməsinə zəmin formalaşdırmaqdan ibarətdir. Fondun təhsil sahəsində gördüyü işlər sırasında respublikamızın müxtəlif bölgələrində reallaşdırılan "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" proqramı müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Layihə çərçivəsində ölkəmizin müxtəlif bölgələrində rekord sayda məktəb binasının və əlavə tədris korpuslarının tikilərək istifadəyə verilməsi, onların lazımı avadanlıqlarla təchiz

olunması bu sahəyə əvəzsiz töhfədir.

132-134 nömrəli Təhsil Kompleksi də bu məktəblərdən biridir. Təhsil ocağımız, xüsusən də çox qədim tarixi olan bu tarixi məzarlıq abidəsinə göstərdiyi böyük qayğıya görə, dövlətimizin başçısına minnətdarlıq. Təhsil Kompleksinin yenidən qurularaq istifadəyə verilməsi nəinki biz müəllimlər, şagirdlər, valideynlər, həmçinin vaxtilə buranın məzunu olmuş yüzlərlə insanın sevincinə səbəb olmuşdur. Bu sevinc hissləri bundan sonra hələ neçə-neçə nəsillərə də nəsih olacaqdır.

2013-cü il oktyabrın 24-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təsdiq etdiyi və ölkəmizin tarixində mühüm hadisəyə çevrilmiş "Azərbaycan Respublikasının təhsil sahəsində Dövlət Strategiyası" sənədini, orada müəyyən olunmuş və xalqımızın gələcək inkişafı ilə bağlı hədəfləri, onlarınla bağlı üzümüzə düşən vəzifələrin məsuliyyətini çox dərinliklərkə endirir. Eyni zamanda nümayəndəsi olduğum Azərbaycan müəllimlərinin XIV qurultayında müzakirə edilmiş və perspektivlərə bağlı müəyyən olunmuş vəzifələri yaxşı başa düşürük. Anlayıq ki, müasir dünyanın təhsil məkanı həç də bəşəriyyətin tarixi boyu insanların yol yoldaşı olan, onların savadı və bilikli olmalarına həlledici rol oynayan təhsil məkanı ilə eyni deyildir. Bu günün təhsili bütövlükdə insanın şəxsiyyətinin inkişafına yönəlməsi bir sistem olmaqla tam mənada yeni bir məhiyyət kəsb edir. Orada dayarların əldə olunması, yeni keyfiyyət göstəricilərinin qəzəmləməsi əsas göstərici kimi təhsil müəssisələrinin atributuna çevrilir. Yaxud keyfiyyəti təhsil nailiyyətlərinə sahib olmuş üçün peşəkarlığı ilə seçilən yüksək səviyyəli pedaqoji kadrların yetişdirilməsi, eləcə də təhsilini yeni infrastrukturunun maliyyə və idarəetmə mexanizmlərinin yaradılması fəaliyyət ha-